

Kysymyspatteristo nuorille häirinnästä ja epäasiallisesta käytöksestä urheilussa

Tämä on Väestöliiton Et ole yksin -palvelun luoma kysymyspatteristo häirinnästä ja epäasiallisesta käytöksestä urheilussa 14–25-vuotiaille nuorille.

Kysymysten avulla voit osallistaa nuoria pohtimaan seksuaaliseen häirintään ja epäasialliseen käytökseen liittyviä teemoja. Voit hyödyntää kysymyksiä toteuttamalla leikkimielisen visailun suullisesti tai syöttämällä kysymykset (tai osan niistä) johonkin pelipohjaiseen oppimissovellukseen, esim. Kahoot, Mentimeter.

Kopioi valitsemasi kysymykset ja toteuta haluamallasi tavalla.

KYSYMYKSET

Valitse oikea vastaus useammasta vastausvaihtoehdosta.

1. Seksuaalinen häirintä on ilmiö, joka on saatu kitkettyä urheilusta.

- ✓ Häirintää tapahtuu edelleen urheilussa.
- × Kyllä.
- × Häirintä on vähentynyt olemattomiin.
- × Häirintää ei ole koskaan tapahtunut urheilussa.

2. Seksuaalista häirintää Ei ole...

- ✓ Vastavuoroinen flirttailu
- × Joukkuekaverin pyllyn läpsiminen
- × Homottelu ja huorittelu
- × Joukkuekaverin kehon kommentointi seksuaalissävytteisesti

3. Mitä tarkoittaa grooming?

- ✓ Lapsen houkuttelua seksuaalisiin tarkoituksiin
- × Nuorten välistä seksuaalista häirintää
- × Seksuaalissävytteistä viheltelyä kaduilla kulkeville
- × Nuden (alastonkuvan) lähettämistä kaverille

4. Onko seksuaalinen häirintä rikos?

- ✓ Seksuaalinen häirintä on tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslain vastaista.
- ✓ Seksuaalinen häirintä voi täyttää rikoksen tunnusmerkistön, esimerkiksi kunnianloukkaus, seksuaalisen ahdistelu, lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö.
- × Seksuaalinen häirintä ei täytä rikoksen tunnusmerkkejä.
- × Seksuaalinen häirintä on vain huonoa käytöstä.

5. Ystävääsi homotellaan toisinaan pukuhuoneessa. Mitä teet?

- ✓ Puutut tilanteeseen. Kerrotte yhdessä valmentajalle ja tuet ystävääsi.
- × Ihmettelet asiaa ystävällesi.
- × Sanot ystävällesi, että kyseessä on varmasti vitsi.
- × Et tee mitään.

6. Mitä tarkoittaa suojaikäraja?

- ✓ Suojaikäraja suojelee alle 16 – ja 18 –vuotiaita seksuaaliselta väkivallalta.
- × Suojaikäraja kieltää seksin harrastamisen alle 18-vuotialta.
- × Suojaikäraja kieltää alle 16-vuotiaiden suostumuksellisen seksin keskenään.
- × Suojaikäraja on 12-vuotta.

7. Mikä seuraavista on sukupuoleen perustuvaa häirintää?

- ✓ Toisen sukupuolen ilmaisulle naureskelu ja siihen liittyvä kiusaaminen.
- × Tytöille suunnatut erityiset tapahtumat.
- × Toisen sukupuolen olettaminen väärin.
- × Paljastavien vaatteiden käyttäminen urheilussa.

8. Jos kohtaat seksuaalista häirintää, kenelle asiasta kannattaa kertoa?

- ✓ Turvalliselle aikuiselle, kuten huoltajalle, valmentajalle tai seurajohdolle.
- × Kerron ystävälle, ja vannotan ettei hän kerro asiasta kenellekään.
- × Ei kannata kertoa kenellekään, koska kukaan ei kuitenkaan usko.
- × Laitan tiedon siitä suoraan someen.

9. Suomen urheilun eettinen keskus SUEK julkaisi vuonna 2022 tutkimuksen Urheilijoiden myönteisiä ja kielteisiä kokemuksia suomalaisessa urheilussa. Ketkä tämän tutkimuksen mukaan olivat useimmin urheilijaan kohdistuvan epäasiallisen käytöksen tekijöitä?

- × valmentajat
- × fanit ja katsojat
- ✓ toiset urheilijat
- × urheilijoiden vanhemmat

10. Mitä Et ole yksin –palvelu tekee?

- ✓ Häirinnän vastaista työtä urheilussa, ja tarjoaa keskustelutukea häirintää urheilussa kohdanneille
- × Tarjoaa keskustelutukea yksinäisille
- × Kampanjoi päihdevapaan urheilun puolesta
- × Tarjoaa koulutuksia valmentajille hyvästä valmentamisesta

Oikein vs. väärin -väittämät

1. Huorittelu ei ole seksuaalista häirintää, jos se sanotaan vitsillä.

× VÄÄRIN. Huorittelu on seksuaalista häirintää, kun se loukkaa toista. Huora - sanan käyttäminen vitsailu- tai kiusoittelutarkoituksessa on aina epäasiallista.

2. Urheiluseurojen tehtävänä on ennaltaehkäistä seksuaalista häirintää toiminnassaan.

✓ OIKEIN. Urheiluseurojen tärkeänä tehtävänä on puuttua seksuaaliseen häirintään ENNALTAEHKÄISEVÄSTI: luomalla mm. selkeät raportoinnin ohjeistukset ja viestimällä ettei häirintää sallita seurassa.

3. Urheiluseurojen nuorilla ja lapsilla on aina oikeus tulla kuulluksi heitä koskevissa päätöksissä.

✓ OIKEIN. Nuorten ja lasten oikeus on tulla kuulluksi, kun heitä koskevia päätöksiä tehdään. Tämä koskee esimerkiksi sääntöjen ja toimintamallien luomista.

4. Joukkuekavereiden pyllyille läpsiminen on okei, koska niin on aina tehty.

× VÄÄRIN. Pyllylle läpsiminen loukkaa kokijan seksuaalista itsemääräämisoikeutta, jos se tapahtuu tilanteessa, jossa hän ei ole antanut sille suostumusta. Sen sijaan esimerkiksi olkapäälle taputus ja ylävitokset ovat mainioita tapoja kannustaa tai iloita suorituksesta.